

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Біологічний факультет
Кафедра генетики та біотехнології\

Затверджено
на засіданні кафедри генетики та біотехнології
біологічного факультету
Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол № 19 від 29. 08. 2024 р.)

Завідувач кафедри
проф. Федоренко В.О.



Силабус з навчальної дисципліни

«Теорія і практика шкільної освіти та інклюзивне навчання»
що викладається в межах ОПШ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
за предметною спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Львів 2024

Адреса викладання курсу	вул. Грушевського 4, 79005, Львів.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Біологічний факультет, кафедра генетики та біотехнології.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01-Освіта / Педагогіка, спеціальність 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).
Викладачі курсу	к. пед. н., доцент Горбулінська Світлана Михайлівна
Контактна інформація викладачів	svitlana.horbulinska@lnu.edu.ua sgorbulinska@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю, на вул. Грушевського 4, ауд109).
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Теорія і практика шкільної освіти та інклюзивне навчання» є нормативною дисципліною другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) і викладається в I семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою)
Коротка анотація курсу	Сформувати у студентів систему психолого-педагогічних знань, оволодіти структурою та специфікою педагогічної діяльності, інноваційними методиками та методами навчання; навчити розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень у галузі біології, здоров'я людини та хімії і характеризується невизначеністю умов.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Теорія і практика шкільної освіти та інклюзивне навчання» є формування у студентів готовності вивчати, досліджувати, узагальнювати та обґрунтовувати цілі навчання, досліджувати і застосовувати закономірності процесу навчання і умови його оптимальної організації, принципи, зміст освіти в якому взаємодіють вчитель та учень. розробляти і упроваджувати в педагогічну практику більш досконалі моделі навчального процесу, новітні технології, форми, методики та методи навчання. Дисципліна має сприяти формуванню у студентів таких загальних і фахових компетентностей: Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень у галузі біології, здоров'я людини та хімії і характеризується невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК 1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК 2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК 3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК 4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК 5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК 6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК 7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

ФК 9. Уміння здійснювати рефлексію власної викладацької діяльності.

**Література для
вивчення дисципліни**

1. Закон України «Про вищу освіту» // Закон від 01.07.2014 №1556–VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/111-zakon-ukrayiny-pro-vyschu-osvitu>.
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю, 2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545 «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-p>
5. Барна М.М. Навчальні заняття з біології : можливі варіанти / М. М. Барна, Л. С. Барна, Г. Ф. Яцук. – Тернопіль : Астон, 2005. – 140 с.
6. Богданова О.К. Сучасні форми і методи викладання біології в школі / О. К. Богданова. – Х : Основа, 2003. – 80с.
7. Верзилін М. М. Загальна методика викладання біології : підручник для студентів біол. фак. пед. ін-тів / М. М. Верзилін, В. М. Корсунська; [пер. з рос.]. – К. : Вища школа, 1980. – 352 с.
8. Гончар О.Д. Форми і методичні прийоми навчання біології : 6 клас : посібник для вчителя / О. Д. Гончар, І. В. Мороз. – К. : Генеза, 2003. – 144 с.
9. Гончар О. Д. Форми і методичні прийоми навчання біології : 7 клас : посібник для вчителя / О. Д. Гончар. – К. : Генеза, 2001. – 112 с.
10. Грицай Н.Б. Методика навчання біології : навчальний посібник. – Рівне : РДГУ, 2016. – 272 с.
11. Грицай Н.Б. Методика підготовки та проведення екскурсій з біології : навчально-методичний посібник / Н. Б. Грицай. – Рівне : О. Зень, 2016. – 232 с.
12. Грицай Н. Б. Методика проведення біологічних екскурсій у природу / Н. Б. Грицай. – Х. : Вид. група «Основа», 2011. – 110 с.

13. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів / А. А. Колупаєва, О.М. Таранченко. – Навчально-методичний посібник. – К. : 2010. – 96 с. 25.
 14. Етика спілкування з людьми з інвалідністю [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://naiu.org.ua/useful/etika-spilkuвання/>.
 15. Загальна методика навчання біології : навч. посібник / [І. В. Мороз, А. В. Степанюк, О. Д. Гончар та ін.] ; за ред. І. В. Мороза. – К. : Либідь, 2006. – 592 с.
 16. Максименко В. П. Дидактика: курс лекцій: Навч. посіб. / В. П. Максименко – Хмельницький: ХмЦНП, 2013.–222 с.
- Допоміжна:**
1. Авдеєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів /А.П.Авдеєнко, Л.В.Дементій, О.Є.Поляков; /Проблеми освіти.- К.- 2001.- Вип.24.- С. 108-111
 2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник.– К.:Либідь, 1998.– 560 с.
 3. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 228с.
 4. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ / І.А. Барбашова. – 2-е видання. – Донецьк: Ландон-XXI, 2011. – 126с.
 5. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів.- К.: Либідь, 2005.- 252.

Тривалість курсу	один семестр
Обсяг курсу	150 год, з яких 32 год лекцій, 16 год. практич./семінар. занять і 102 год самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу здобувач буде:</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - критерії відбору, принципи структурування змісту навчального курсу; - сучасні інтерактивні методи навчання; - форми організації навчання; - норми, критерії оцінювання знань, уміння встановлювати зворотній зв'язок; - специфіку застосування новітніх освітніх технологій; - особливості організаторської, координаційної та управлінської діяльності; - психологічні особистісні якості вчителя, професійні вимоги до нього. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - аналізувати та впроваджувати у власну діяльність теоретично обґрунтовані положення найсучаснішого педагогічного досвіду; - застосовувати методи, прийоми організації навчально-пізнавальної діяльності студентів (бесіди, діалогу, дискусії, мозкової атаки, сюжетно-рольової гри, роботи в групах тощо); - планування структури, змісту, процесу організації навчальних занять; - укладати тексти за передбачуваною схемою, планом; - творчо проводити навчальні заняття; - добирати оптимальні форми та методи педагогічної діяльності; - застосовувати сучасні освітні технології; - забезпечувати виконання розвиваючої, координуючої, управлінської функції вчителя; - здійснювати саморозвиток, самоосвіту, самовиховання, самоорганізацію.

Курс «Теорія і практика шкільної освіти та інклюзивне навчання», як складова підготовки магістра, має сприяти досягненню таких програмних результатів навчання, як:
Загальні програмні результати навчання (РН)

РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з педагогіки, біології, здоров'я людини та хімії у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

ПРН1. Володіє методами і сучасними технологіями навчання біології, здоров'я людини та хімії, відкритими інформаційними ресурсами, цифровими технологіями та вміє створювати власні інформаційні ресурси, доступно використовує

	<p>систему наукових біологічних та інших знань у площині навчальних предметів біології та основ здоров'я людини.</p> <p>ПРН2. Вміє проводити об'єктивний контроль результатів навчання та розробляти діагностичний інструментарій для з'ясування рівня сформованості в учнів предметної компетентності з біології, здоров'я людини та хімії.</p>
Ключові слова	Дидактика, закономірності педагогічного процесу, моніторинг якості навчання, інтерактивні методи навчання, інноваційні технології навчання.
Формат курсу	Очний.
	Проведення лекцій, практичних та семінарських занять, консультацій.
Теми	Наведено у табл. 1.
Підсумковий контроль, форма	Іспит у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань з педагогіки, методики навчання біології, психології, біології, здоров'я людини.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, презентація (ілюстрація, демонстрація), пояснення, дискусія, мозковий штурм, кейс метод, Stem – навчання, ІНДЗ та інші.
Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, загальноживані комп'ютерні програми і операційні системи, проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. поточний контроль (за результатами виконання завдань на практичних заняттях): 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; доповідь на семінарі – максимально 5 балів за 1 доповідь, участь у дискусії – максимально 10 балів за семестр. 2. іспит: 50 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50. <p>Іспит здобувач отримує на підставі усного опитування за питаннями екзаменаційного білету (3 розгнуті питання – 45 балів, 5 додаткових (уточнюючих питань) – 5 балів).</p>
Питання до іспиту (замірів знань)	Екзаменаційні білети містять питання наступних тем: Дидактика - об'єкт і предмет навчання, його мета, функції і завдання. Актуальні проблеми дидактики НУШ Зміст навчання і освіти як багатокomпонентне дидактичне

	<p>явище. Зміст технології профільного навчання. Сучасні стратегії трансформації змісту освіти. Логіка і структура навчального процесу. Закони, закономірності, принципи і правила навчального процесу. Методи, прийоми, засоби і форми навчального процесу. Сучасні технології навчання. Якість освіти та її оцінювання Професійна компетентність сучасного вчителя. Виявлення і вимірювання рівнів сформованості компетентностей учнів. Інклюзивна освіта, її організація. Інклюзивне навчання. Передовий педагогічний досвід. Інноваційні технології навчання. Мотивація особистості вчителя до професійної діяльності. Самоосвітня компетентність майбутніх педагогічних фахівців. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано після завершенню курсу

Таблиця 1.

Схема курсу «Теорія і практика шкільної освіти та інклюзивне навчання».

Тиждень	Тема занять (перелік питань)	Форма діяльності та обсяг годин	Додаткова література ресурс для виконання завдань (за потреби)	Термін виконання
1.	Вступ. Дидактика - об'єкт і предмет навчання, мета, функції і завдання.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
2.	Актуальні проблеми дидактики НУШ.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
3.	Сучасні дидактичні системи навчання	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень

4.	Закономірності, закони та принципи навчання. Їх системність та використання.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
5.	Сучасні стратегії трансформації змісту освіти.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
6.	Дидактичні засади навчального процесу у профільній школі.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
7.	Методи, прийоми і засоби навчання. Оптимальне поєднання методів і прийомів навчання	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
8.	Дидактичний зміст постійних елементів навчального заняття.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
9.	Якість освіти та її оцінювання.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
10.	Виявлення і вимірювання рівнів сформованості компетентностей учнів.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 6 год.		1 тиждень
11.	Інклюзивна освіта та навчання.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 7 год.		1 тиждень
12.	Технологія інклюзивної освіти.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 7 год.		1 тиждень
13.	Професійна компетентність сучасного вчителя.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год.		1 тиждень

		самостійна робота – 7 год.		
14.	Мотивація особистості вчителя до професійної діяльності. Професійна мобільність вчителя.	Лекції – 2 год, семінар./практ. заняття – 2 год. самостійна робота – 7 год.		1 тиждень
15.	Самоосвітня компетентність майбутніх педагогічних фахівців.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 7 год.		1 тиждень
16.	Підвищення кваліфікації педагогічних працівників.	Лекції – 2 год, самостійна робота – 7 год.		1 тиждень

Автор



Світлана ГОРБУЛІНСЬКА

"Погоджено"



Голова методичної ради
біологічного факультету

Віталій ГОНЧАРЕНКО

"29" серпня 2024р.

Гарант ОПП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)»



Володимир МАНЬКО

"29" серпня 2024р.